

ધોરણ : 5

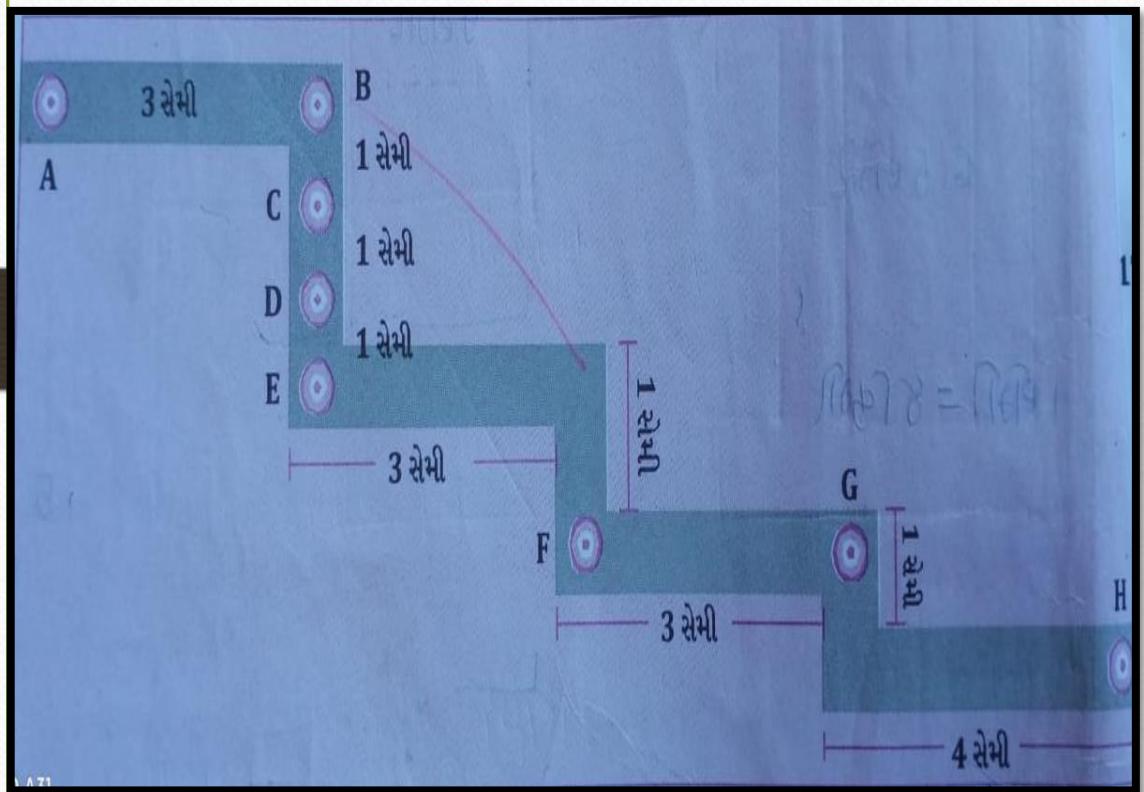
ગણિત

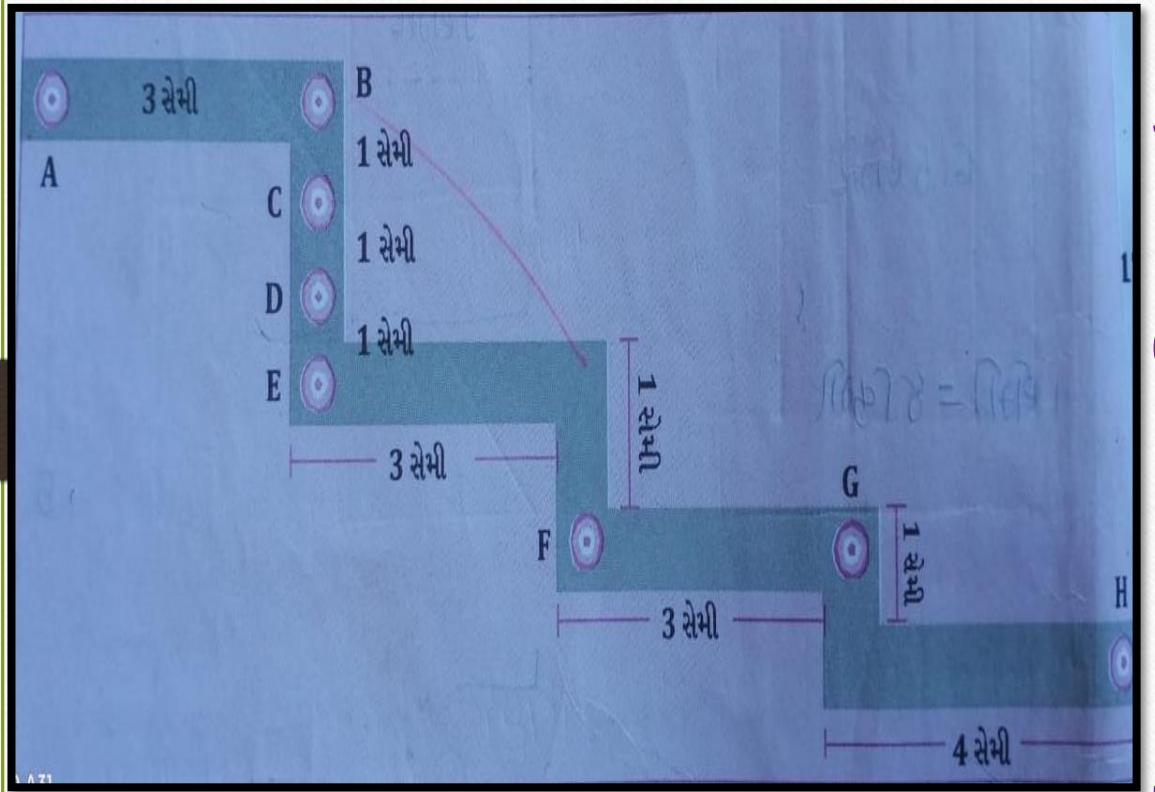
8. નકશા - આલેખન

ભાગ : 2

❖ આપેલ નકશામાં 1 સેમી = 5 કિમી રસ્તાનું અંતર ગણી તેના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો :

- 1) A થી G જતી ટ્રેન કુલ કેટલા કિમીનું અંતર કાપશે ?
- ✓ A થી G જતી ટ્રેન કુલ 65 કિમીનું અંતર કાપશે.
- 2) ટ્રેન A થી H સુધી પહોંચવામાં વચ્ચે એસટીપી લશે.
- ✓ 6
- 3) C અને E વચ્ચે કયા કયા સ્ટોપ આવશે ?
- ✓ C અને E વચ્ચે માત્ર 1 જ સ્ટોપ આવશે.

4) B થી E વચ્ચેનું અંતર કેટલા કિમી છે?

✓ B થી E વચ્ચેનું અંતર 15 કિમી છે.

5) A થી F ની વચ્ચે કુલ કેટલાં સ્ટોપ આવશે?

✓ A થી F વચ્ચે કુલ 4 સ્ટોપ આવશે .

6) A થી B નું કુલ અંતર _____ કિમી છે?

✓ 15 કિમી

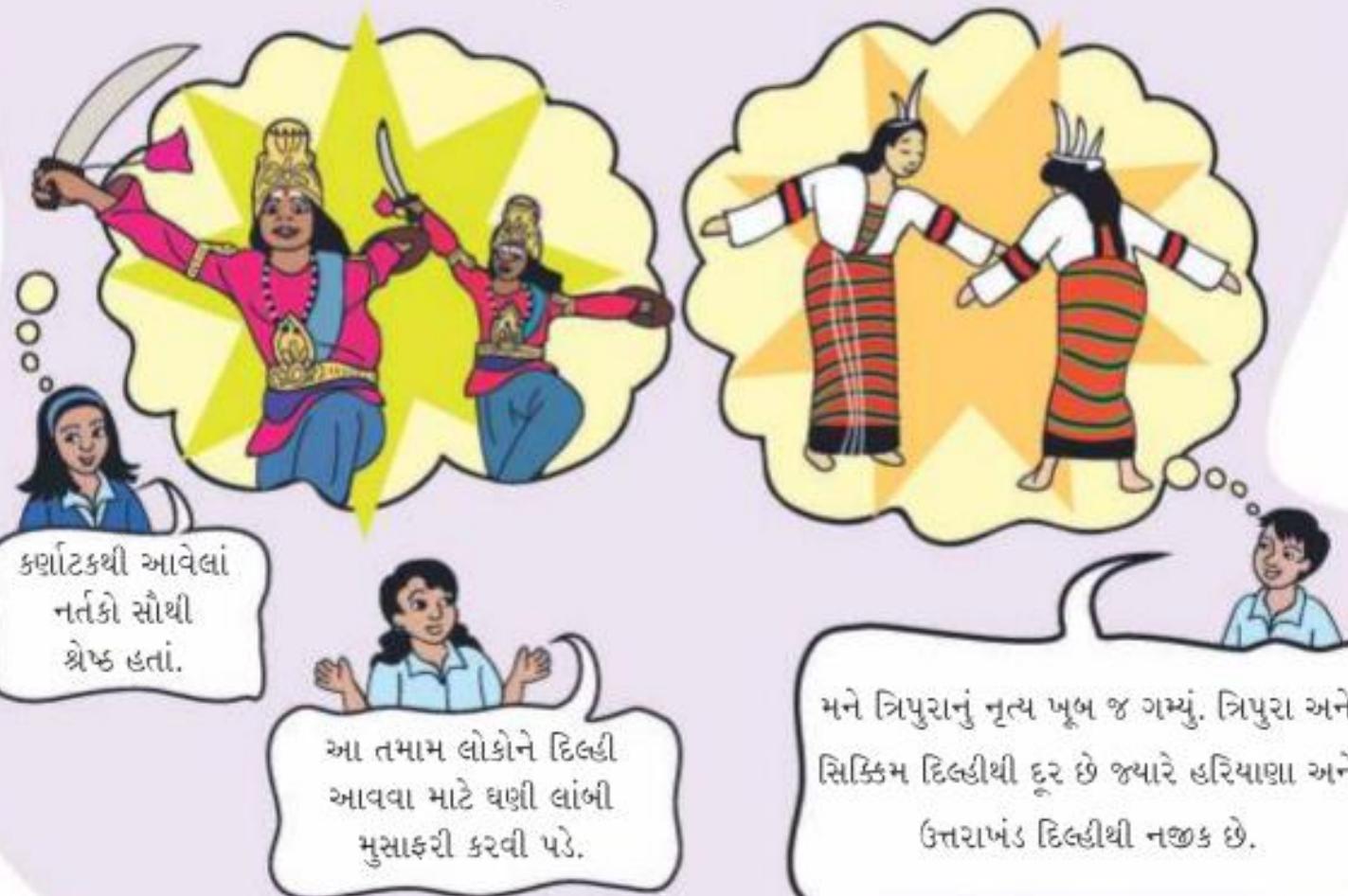
રસ્તામાં E પછી તરત _____ રસ્તો આવે.

✓ F રસ્તો આવે

7) A થી D નું અંતર _____ કિમી થાય.

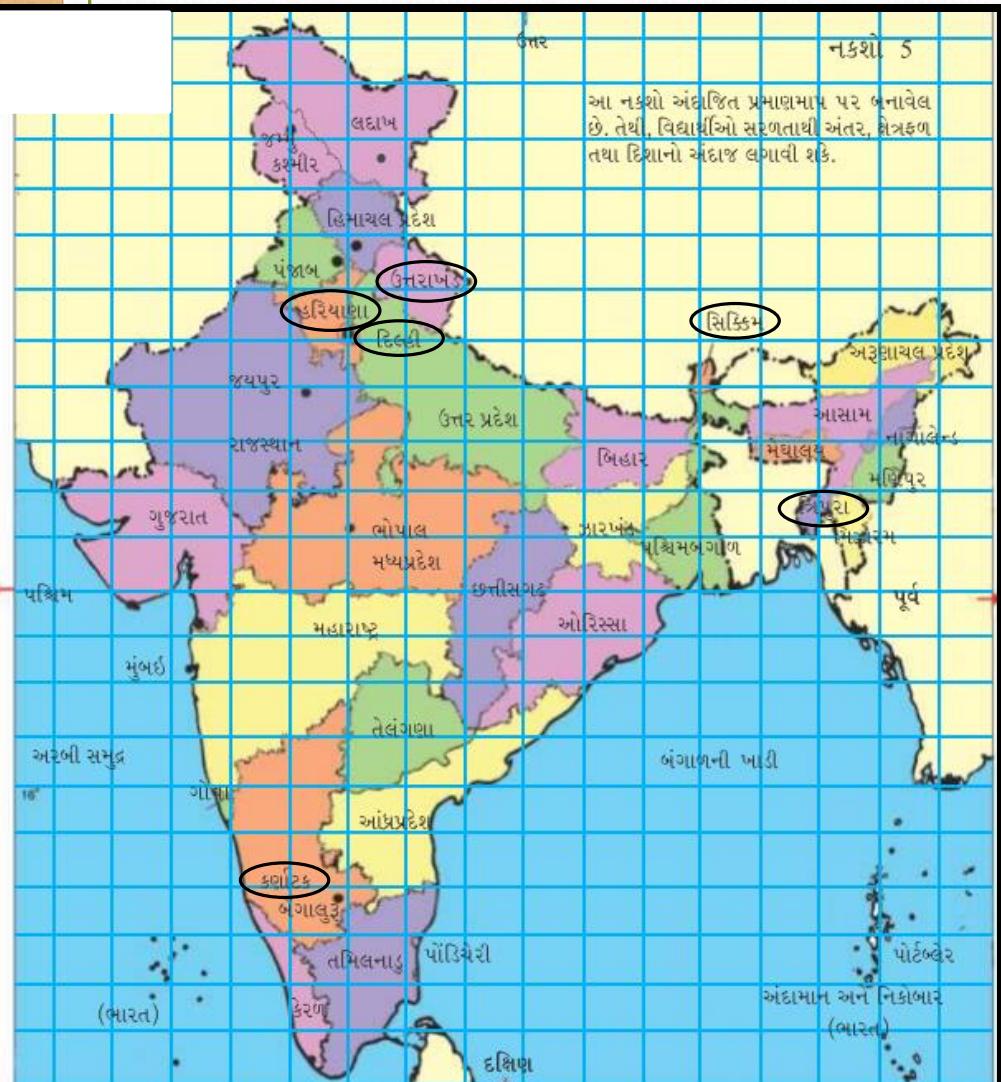
✓ 25 કિમી

- લિન્ન રાજ્યોમાંથી આવેલાં નર્તકો વિદ્યાર્થીઓએ ઘણી બધી જાંખીઓ અને નૃત્યો જોયાં.

□ ભારતના નકશા પરથી માગ્યા મુજબ જવાબ લખો : નોંધ : આ નકશો અંદાજિત પ્રમાણમાપ

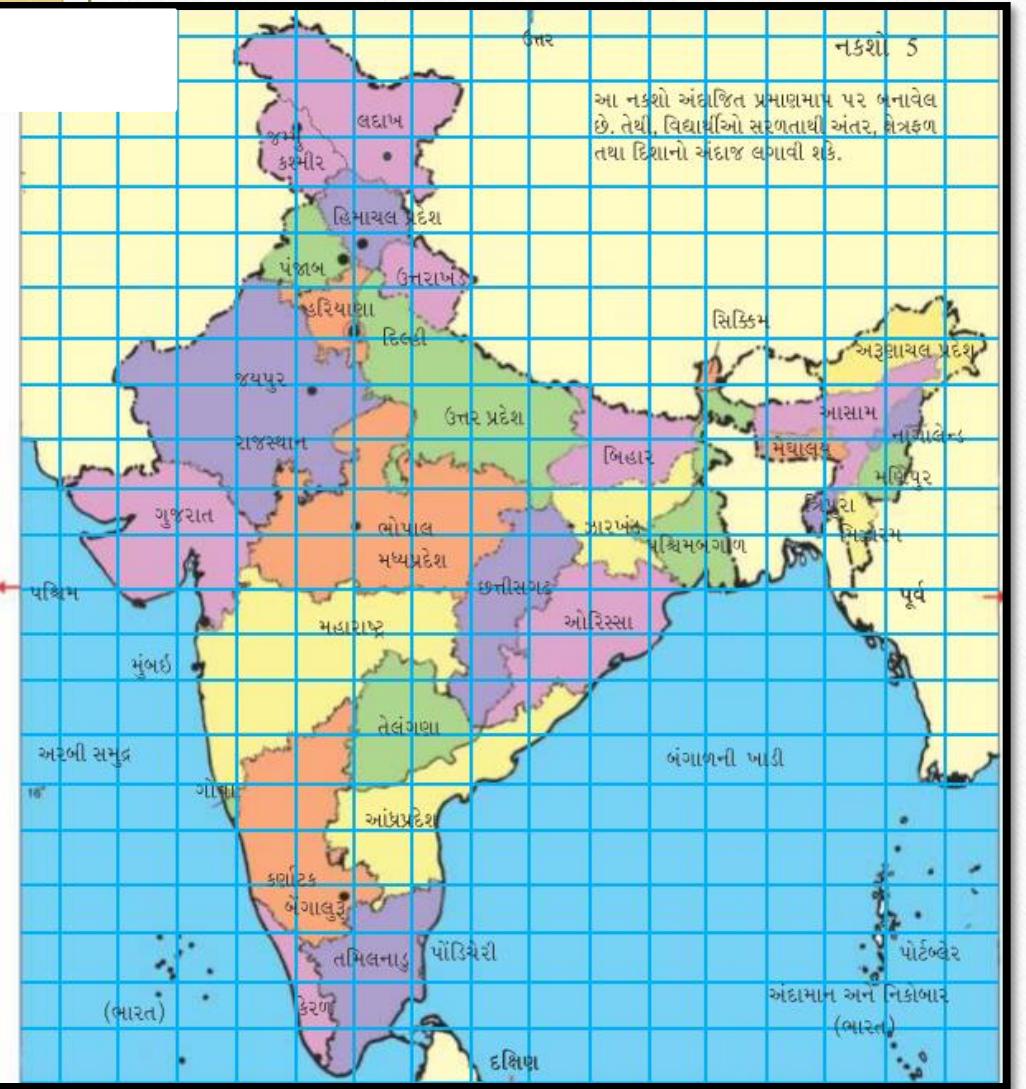
પર બનાવેલ છે તથા વિદ્યાર્થીઓ સરળતાથી અંતર, ક્ષેત્રફળ તથા દિશાનો અંદાજ લગાવી શકે તે માટે છે.

1) ભારતનો નકશો જુઓ અને વિદ્યાર્થીઓ જે રાજ્યો વિશે વાત કરી રહ્યા હતા તે રાજ્યોને નકશામાંથી શોધી કાઢો.

જવાબ : વિદ્યાર્થીઓ કર્ણાટક, દિલ્લી, ત્રિપુરા, સિક્કિમ , હરિયાણા અને ઉત્તરાખંડની વાત કરતા હતા તેને નકશામાં દર્શાવો.

2) કણ્ઠકની ટીમ બેંગાલુરથી નીકળીને ઉત્તર દિશા

તરફ મુસાફરી કરે છે. દિલ્હી સુધી પહોંચવા માટે

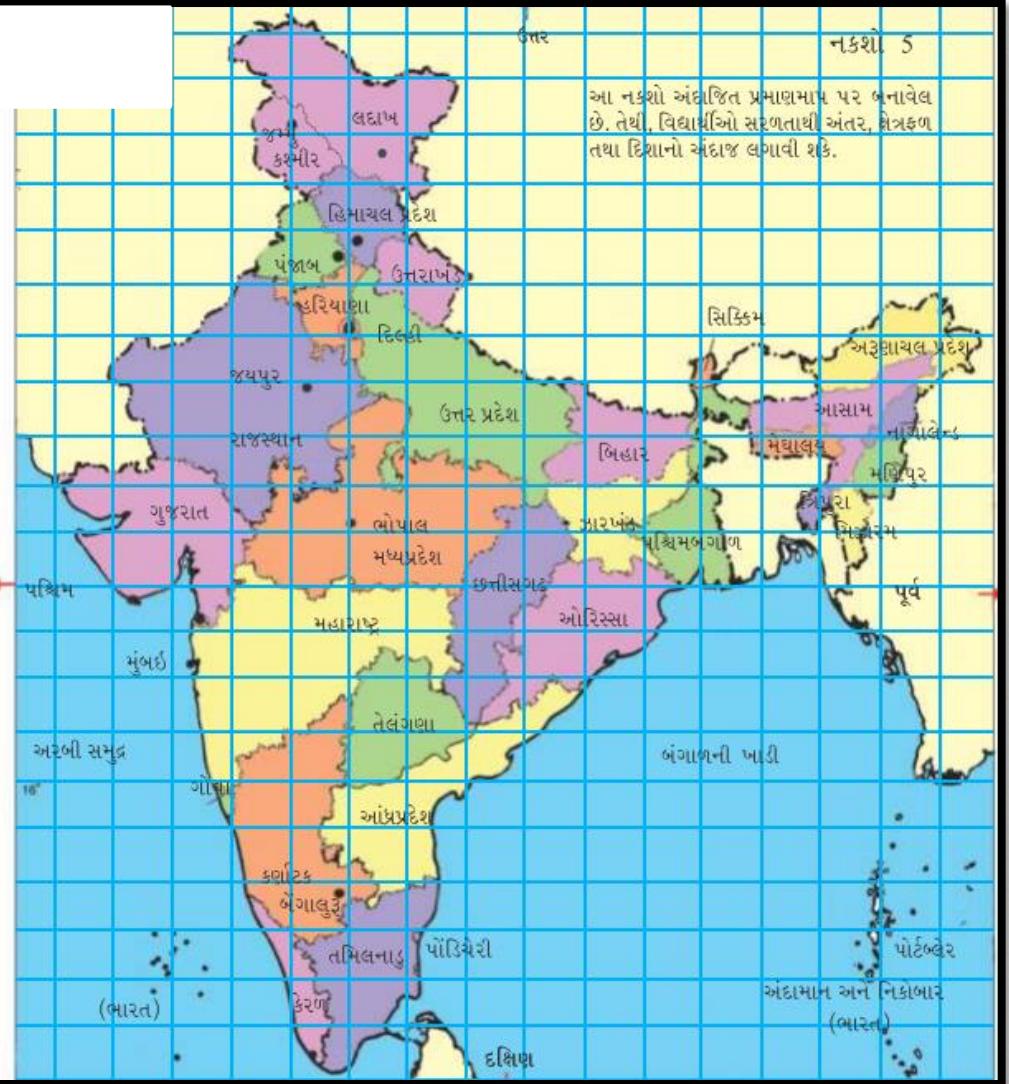
તાત્કાલિક રજીસ્ટ્રેશન કરવા પડે?

જવાબ : મહારાષ્ટ્ર, મધ્યપ્રદેશ અને ઉત્તર પ્રદેશ

અથવા મહારાષ્ટ્ર, મધ્યપ્રદેશ, રાજ્યસ્થાન, (હરિયાણા)

૩) જમુ - કશ્મીર દિલ્હીની ઉત્તર તરફ છે આથી
ત્યાંથી આવનારી ટીમને દિલ્હી પહોંચવા દક્ષિણ તરફ
મુસાફરી કરવી પડે. તેઓ કયાં-કયાં રાજ્યોમાંથી
પસાર થશે?

**જવાબ : જમુ - કશ્મીરથી દિલ્હી તરફ જતાં તેઓ
હિમાયલ પ્રદેશ, પંજાબ, અને હરિયાણામાંથી પસાર
થશે.**

4) નોનુ ગુજરાતમાં રહે છે. નોનુનો મિત્ર જાવેદ પશ્ચિમ બંગાળમાં રહે છે. નોનુ તેના મિત્ર પાસે જવા છાછે છે તો તેણે કઈ દિશામાં મુસાફરી કરવી પડે?

જવાબ : પૂર્વ તરફ

5) જમ્બુ - કશ્મીરની ઉત્તરે કોઈ રાજ્ય આવેલું છે ?

જવાબ : ના, જમ્બુ - કશ્મીરની ઉત્તરે ભારતનું કોઈ રાજ્ય આવેલું નથી.

6) ગુજરાતની પશ્ચિમે કયું રાજ્ય આવેલું છે ?

જવાબ : ગુજરાતની પશ્ચિમે કોઈ રાજ્ય આવેલું નથી.

7) કયું રાજ્ય અન્ય ચાર રાજ્યોથી ઘેરાયેલું છે ?

જવાબ : મધ્યપ્રદેશ અન્ય ચાર રાજ્યોથી ઘેરાયેલું છે.

8) ગુજરાત ભારતની _____ સીમાએ આવેલું છે.

જવાબ : પશ્ચિમ

9) દક્ષિણમાં સ્થિર યાર રાજ્યોનાં નામ લખો.

જવાબ : કેરળ, તમિલનાડુ, કર્ણાટક, આંધ્રપ્રદેશ.

10) કયા રાજ્યોનું ક્ષેત્રફળ સૌથી ઓછું દેખાય છે?

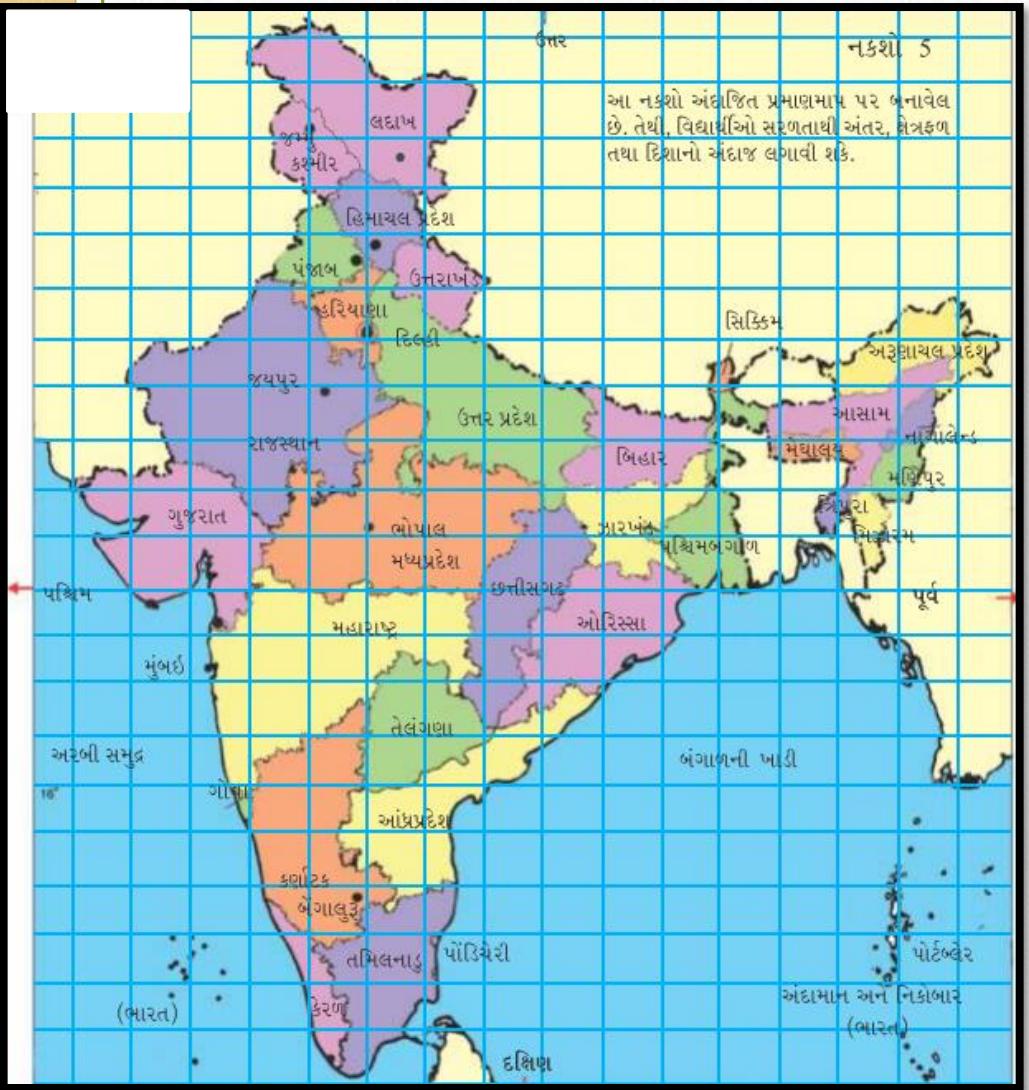
જવાબ : ગોવા રાજ્યનું ક્ષેત્રફળ સૌથી ઓછું દેખાય છે.

11) કયા કયા રાજ્યોની દક્ષિણ દિશામાં પણ સમુદ્ર છે?

જવાબ : ગુજરાત, કેરલ, તમિલનાડુ અને પશ્ચિમ બંગાળ

12) એક પણ દિશામાં સમુદ્ર ન હોય તેવાં 5 રાજ્યોનાં નામ લખો.

જવાબ : પંજાਬ, હરિયાણા, ઉત્તરપ્રદેશ, મધ્ય પ્રદેશ અને તેલગંગા.

❖ સમુદ્ર

❖ બાલા સમુદ્રકિનારે ઉલ્લો રહીને વિશાળ સમુદ્રને જોઈ રહ્યો છે. તેને સમુદ્રનો કોઈ અંત નથી એવો ભાસ થાય છે.

❖ શું તમે સમુદ્ર જોયો છે? ચિત્રમાં સમુદ્ર ક્યાં છે?
જવાબ : હા, મે સમુદ્ર જોયો છે. ચિત્રમાં સમુદ્ર બાલાની સામેની તરફ છે.

❖ ભારતના નકશામાં સમુદ્રને શોધી કાઢો. નકશામાં સમુદ્રને કયા રંગથી દર્શાવવામાં આવ્યો છે?
જવાબ : ભારતના નકશામાં સમુદ્રને વાદળી રંગથી દર્શાવવામાં આવ્યો છે.

❖ જેની એક તરફ સમુદ્ર હોય તેવાં રાજ્યો કયાં છે ?

જવાબ : ગુજરાત, મહારાષ્ટ્ર, ગોવા, કર્ણાટક, કેરલ,
તમિલનાડુ, આંધ્રપ્રદેશ, ઓરિસ્સા, અને પશ્ચિમ
બંગાળની એક તરફ સમુદ્ર છે.

❖ એક એવા રાજ્યનું નામ આપો કે જેની એક પણ
તરફ સમુદ્ર ન હોય.

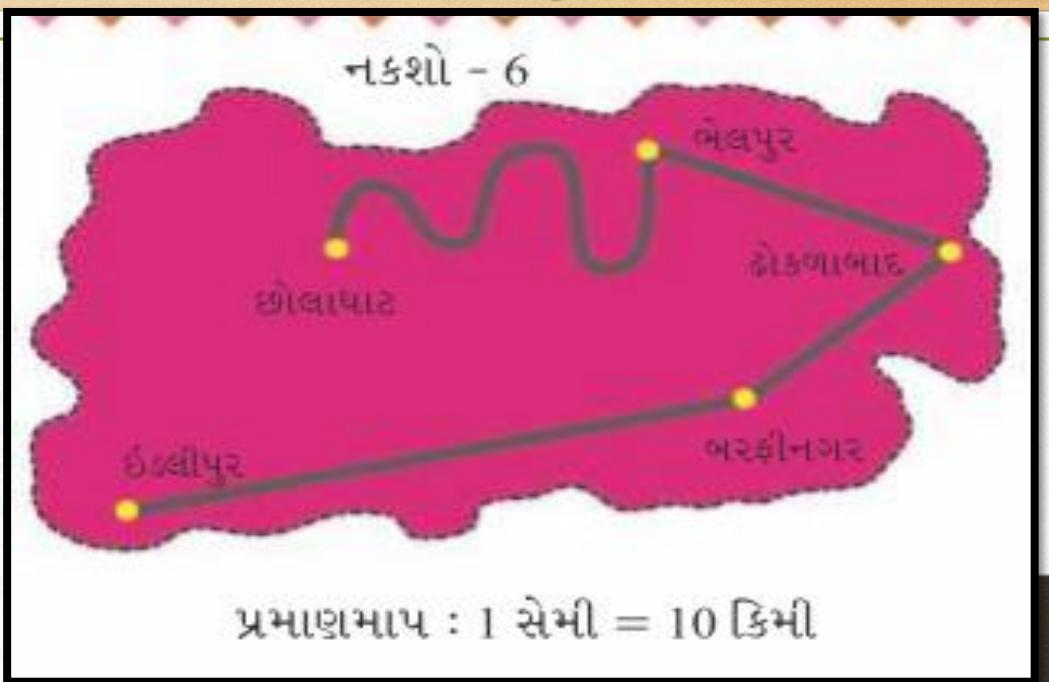
જવાબ : મધ્ય પ્રદેશ એવું રાજ્ય છે જેની એક પીએન
તરફ સમુદ્ર નથી.

શહેરો વચ્ચેનું અંતર

● રાજ્યોની વચ્ચે આવતી રેખાઓ

સબૂ રાજ્યોની વચ્ચે આવતી રેખાઓને જોઈને વિચારમાં પડી ગયો.

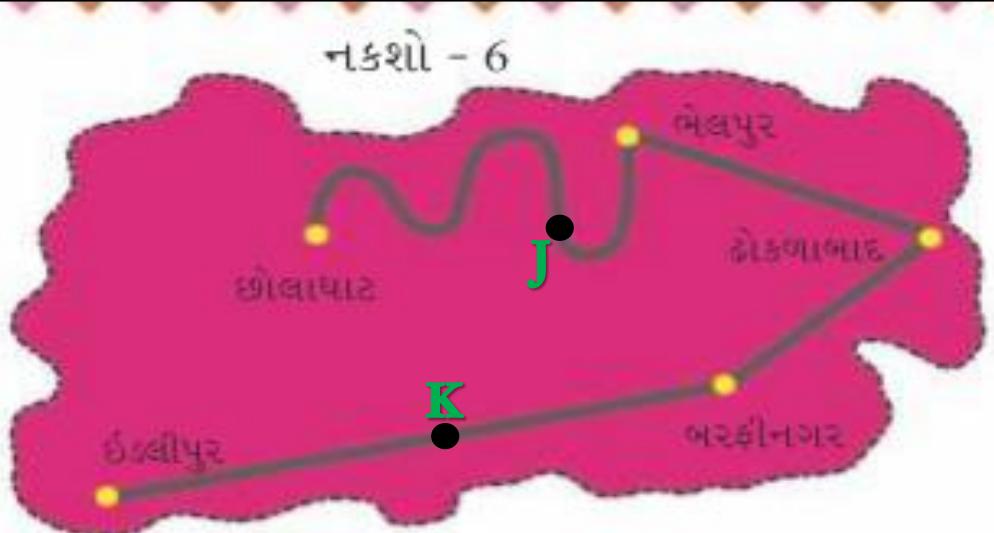
❖ નકશામાં પાંચ શહેરો આપેલાં છે. શોધી કાઢો.

✓ નકશામાં આપેલા પાંચ શહેરો આ પ્રમાણે છે : ઈડલીપુર, બરફીનગર, દોકટાબાદ, લેલપુર અને છોલાઘાટ.

(1) નકશામાં ઈડલીપુર એ બરફીનગરથી કેટલા સેમી દૂર આવેલું છે ?

✓ 5 સેમી

શહેરો વચ્ચેનું અંતર

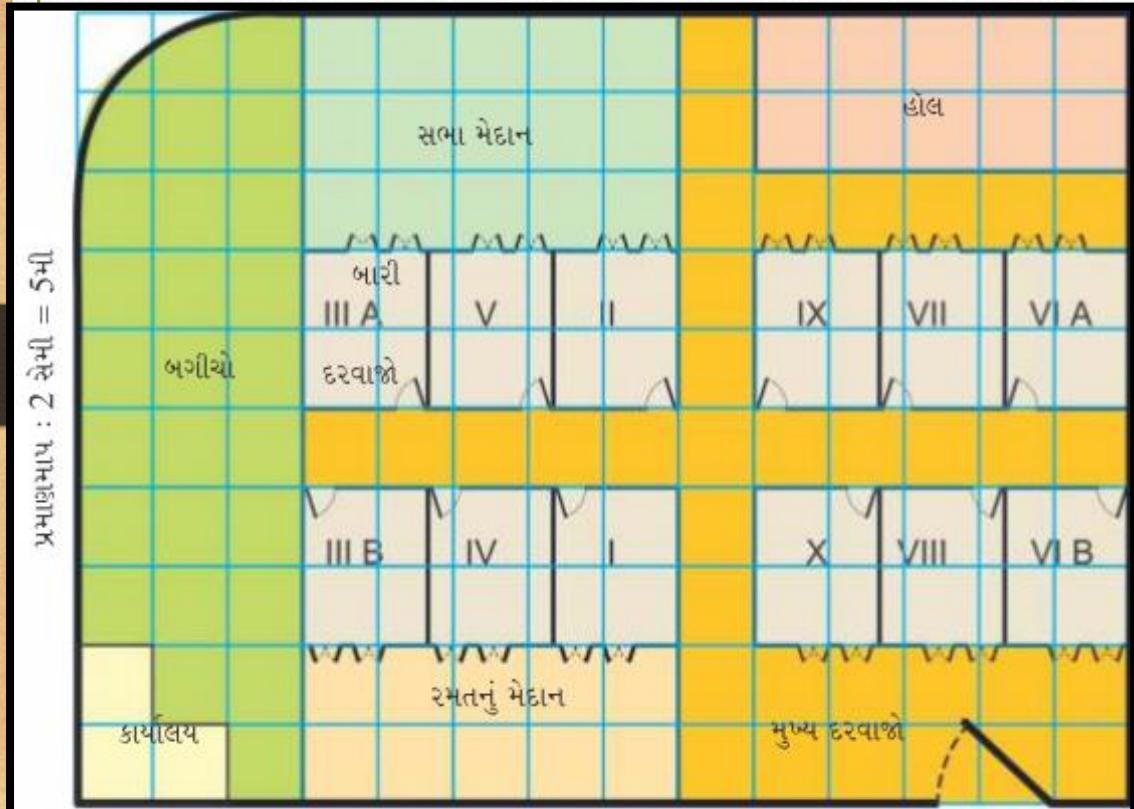

પ્રમાણમાપ : 1 સેમી = 10 કિમી

- (2) ઈડલીપુરથી બરફીનગર જવા માટે તમારે કેટલા કિલોમીટરની મુસાફરી કરવી પડે ?
- ✓ 50 કિમી
- (3) ઈડલીપુર અને બરફીનગરના રસ્તા પર મધ્યમાં ખમણપુર આવેલું છે. તેના પર 'K' નું નિશાન કરો.
- (4) જલેબીપુર એ હોલાઘાટ અને ડોકળાબાદ બંનેથી 35 કિલોમીટર દૂર આવેલું છે. તે ક્યાં હોઈ શકે તે વિચારો. તેના પર 'J' નું નિશાન કરો.
- (5) લેલપુર અને હોલાઘાટ વચ્ચેના રસ્તાની લંબાઈ માપો. (તમે દોરીનો ઉપયોગ કરી શકો છો.)
- ✓ લેલપુર અને હોલાઘાટ વચ્ચેના રસ્તાની લંબાઈ 6 સેમી એટલે કે 60 કિમી છે.

આશાની શાળા :

□ આશીની શાળા ઉપરથી આ પ્રમાણે દેખાય છે. શાળાના નકશાને ધ્યાનથી જુઓ અને ખાનાંઓનો ઉપયોગ કરીને શોધી કાઢો.

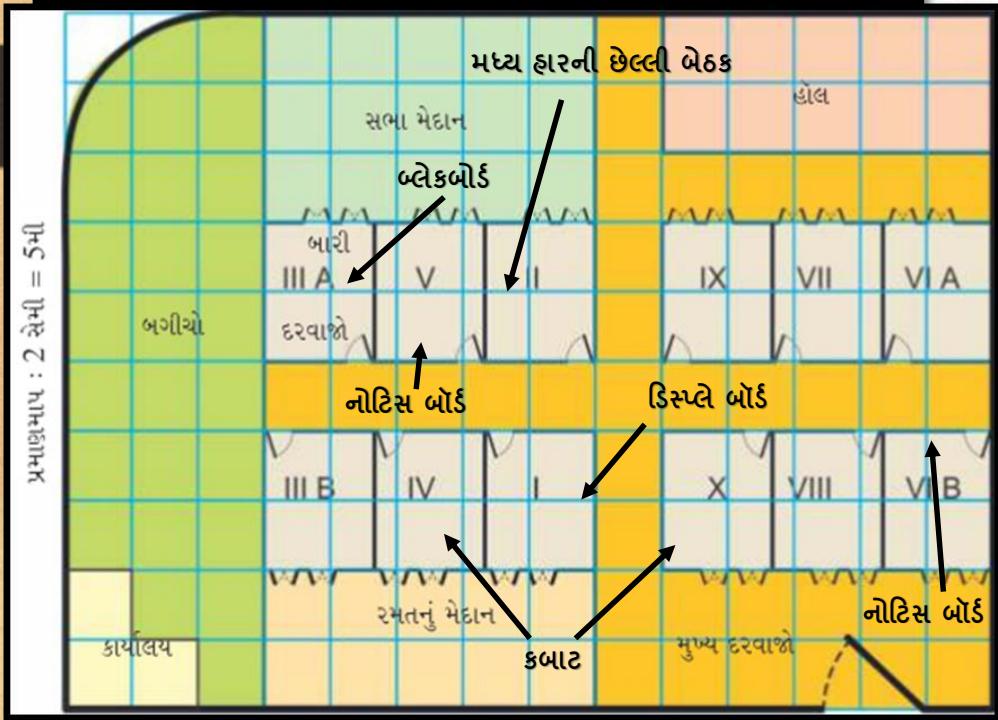
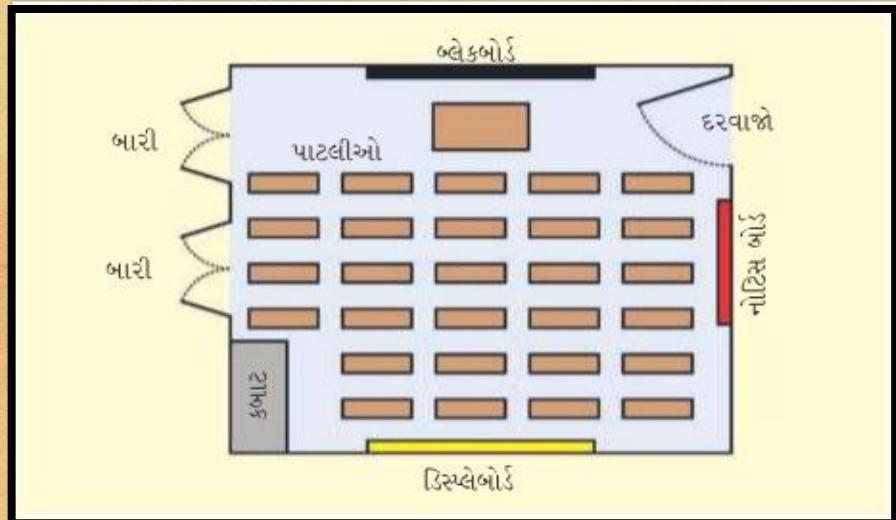
(1) સભા મેદાનનું ક્ષેત્રફળ શાળાના કાર્યાલયના ક્ષેત્રફળથી કેટલા ગણું વધારે છે?

જવાબ : સભા મેદાનનું ક્ષેત્રફળ શાળાના કાર્યાલયના ક્ષેત્રફળથી 5 ગણું વધારે છે.

(2) એરેક વર્ગખંડની લંબાઈ તથા પહોળાઈ કેટલી છે?

જવાબ : લંબાઈ 5 મીટર, પહોળાઈ 4 મીટર

❖ આશીરી શાળાના બધા ૪ વર્ગંડો કુંઈક આ પ્રમાણે દેખાય છે.

➤ ધ્યાનથી જુઓ અને ઉત્તર આપો

(a) બ્લેકબોર્ડની બરાબર સામે શું છે?

જવાબ : ડિસ્પ્લે બોર્ડ

(b) ફરી એકવાર શાળાનો નકશો જુઓ, અંદાજ લગાવો અને નીચે દર્શાવેલ જ્યાં હોય ત્યાં નિશાની કરો :

- III A અને VII ના વર્ગંડમાં બ્લેકબોર્ડ
- IV અને X ના વર્ગંડમાં કબાટ
- V અને VI B ના વર્ગંડમાં નોટિસ બોર્ડ
- II ના વર્ગંડમાં મધ્ય હારની છેલ્લી બેઠક
- I ના વર્ગંડમાં ડિસ્પ્લે બોર્ડ

(c) III A ના વર્ગંડમાં બેઠેલ વિદ્યાર્થી રમતનું મેદાન જોઈ શકે છે?

જવાબ : ના. III A ના વર્ગંડમાં બેઠેલ વિદ્યાર્થી રમતનું મેદાન જોઈ શકતો નથી.

THANKS

FOR WATCHING